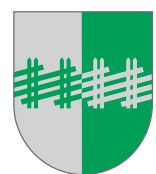
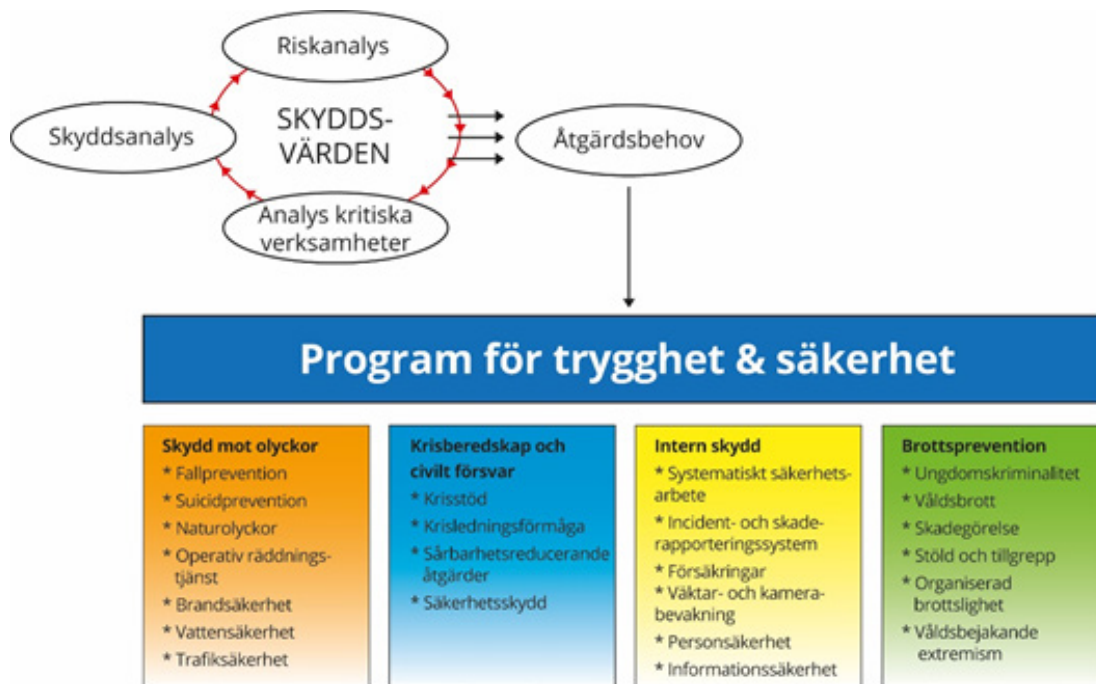

PROGRAM FÖR TRYGGHET OCH SÄKERHET 2019-2022

HABO KOMMUN

Figur 1: En schematisk bild över framtagandet av programmet.

Delprogram inom områdena brandsäkerhet, operativ räddningstjänst, vattensäkerhet, trafiksäkerhet, suicidprevention, pandemi, brottsförebyggande och krisberedskap finns framtagna som mer detaljerat beskriver mål och aktiviteter.

Program för trygghet och säkerhet är antaget av kommunfullmäktige den 26 november 2020 § 100

Innehåll

Inledning	5
- Skydd mot olyckor	5
- Krisberedskap	5
- Brottsprevention	5
- Internt skydd	5
- Mål och syfte	6
- Riskanalys/skyddsanalys	7
- Ansvar och uppföljning	7
Globala hållbarhetsmål	8
Fallprevention	9
- Bakgrund fallprevention	9
- Syfte	9
- Uppdrag och ansvar	9
- Sociala hållbarhetsmål	9
Suicidprevention	10
- Bakgrund suicidprevention	10
- Syfte	10
- Uppdrag och ansvar	10
- Sociala hållbarhetsmål	10
Naturolyckor	11
- Bakgrund naturolyckor	11
- Syfte	11
- Uppdrag och ansvar	11
- Sociala hållbarhetsmål	11
Operativ räddningstjänst	12
- Bakgrund operativ räddningstjänst	12
- Syfte	12
- Uppdrag och ansvar	13
- Sociala hållbarhetsmål	13

Brandsäkerhet	14
- Bakgrund brandsäkerhet	14
- Syfte	14
- Uppdrag och ansvar	14
- Sociala hållbarhetsmål	14
Vattensäkerhet	15
- Bakgrund vattensäkerhet	15
- Syfte	15
- Uppdrag och ansvar	15
- Sociala hållbarhetsmål	15
Trafiksäkerhet	16
- Bakgrund trafiksäkerhet	16
- Syfte	16
- Uppdrag och ansvar	16
- Sociala hållbarhetsmål	16
Krisberedskap och civilt försvar	17
- Bakgrund krisberedskap och civilt försvar	17
- Syfte	17
- Uppdrag och ansvar	17
- Sociala hållbarhetsmål	17
Internt skydd	18
- Bakgrund internt skydd	18
- Syfte	18
- Uppdrag och ansvar	18
- Sociala hållbarhetsmål	18
Brottsprevention	19
- Bakgrund brottsprevention	19
- Syfte	20
- Uppdrag och ansvar	20
- Sociala hållbarhetsmål	20

Inledning

Arbetet med trygghet och säkerhet är till för att skydda människors liv och hälsa, samhällets funktionalitet, miljö, egendom, demokrati, rättssäkerhet och mänskliga fri- och rättigheter.

Habo kommun ska vara trygg och säker att bo, vistas och driva verksamhet i. Arbetsområdet trygghet och säkerhet styrs av en samling överlappande lagstiftningar och försäkringskrav tillsammans med kommunens egna ambitioner. Inom områdena Skydd mot olyckor, Krisberedskap och Brottsprevention behandlas kommunen som geografiskt område. Inom området Internt skydd behandlas kommunen som verksamhetsutövare.

Program för trygghet och säkerhet är framtaget med beaktande utifrån hållbar utveckling, genus samt barn- och äldreperspektiv.

Enligt särskilt lagkrav och överenskommelse mellan stat och kommun finns till detta Program för trygghet och säkerhet tillhörande delprogram för *Krisberedskap och civilt försvar*, *Operativ räddningstjänst* och *Förebyggande brandsäkerhet*.

Skydd mot olyckor

I programmet redogörs för kommunens övergripande mål och särskilda satsningar. Arbetet med skydd mot olyckor i kommunen sker dels direkt till följd av krav i *Lag (2003:778) om skydd mot olyckor*, dels som integrerat arbete inom de olika verksamhetsområdena, *Fallprevention*, *Suicidprevention*, *Vattensäkerhet*, *Brandsäkerhet*, *Naturolyckor*, *Operativ räddningstjänst* och *Trafiksäkerhet*. En betydande del i arbetet med skydd mot olyckor utgörs av räddningstjänstens förebyggande arbete samt operativ räddningstjänst.

Krisberedskap

Inom området krisberedskap ryms frågor som handlar om kommunens arbete utifrån *Lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap*. Även skydd av samhällsviktig verksamhet, den enskildes krisberedskap, krisstöd och risk och sårbarhetsanalyser i verksamheterna ingår i området.

Brottsprevention

Kommunens brottsförebyggande arbete utgår från regeringens nationella brottsförebyggande program *Tillsammans mot brott*. Ett samarbetsavtal kring brottförebyggande arbete är tecknat med Polisen och arbetet med medborgardialoger finns till för att understödja de särskilda satsningarna som är framtagna. Medborgarlöften enligt polisens modell och brottsförebyggande handlingsprogram utgör tillsammans med detta program styrdokument för kommunens brottsförebyggande verksamhet.

Internt skydd

Inom området internt skydd hanteras kommunens interna risker. Skyddet omfattar den kommunala verksamheten med dess egendom, utrustning och personella resurser. Även rutiner vid hot och våld, försäkringsfrågor samt säkerhetsskyddsfrågor ingår i området.

Mål och syfte

Strategiskt hållbarhetsarbete

Hållbar utveckling definieras av FN som utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov.

Kommunens strategiska hållbarhetsarbete omfattar det miljömässiga, det sociala och det ekonomiska perspektivet på hållbar utveckling. Det strategiska arbetet bygger på Agenda 2030, de globala hållbarhetsmålen och de nationella miljö kvalitetsmålen. Vi utgår från Habo kommuns vision ”den hållbara kommunen för hela livet”.

Agenda 2030

Agenda 2030 är en internationell överenskommelse för hållbar utveckling. De 17 globala hållbarhetsmålen kopplade till Agenda 2030 syftar till att vi ska minska fattigdom, orättvisor och ojämlikheter samt minska negativ klimatpåverkan. Utgångspunkten är att det finns många olika sätt att nå målen och att alla behöver bidra på alla nivåer i samhället.

Programmet för trygghet och säkerhet har koppling till många av de globala hållbarhetsmålen.

Habo kommuns mål inom säkerhetsområdet är att utsattheten för brott, olyckor och samhällskriser ska minska och att den upplevda tryggheten skall öka

Habo kommun skall vara en trygg och säker kommun att bo och leva i.

Trygghet och säkerhet i Habo kommun uppnås genom:

- att den enskildes egen förmåga stärks genom utbildning och information
- ett brett och samordnat förebyggande arbete mot brott, olyckor och kriser
- att en god förmåga att agera vid inträffade olyckor och kriser upprätthålls
- samverkan med andra myndigheter, organisationer och näringsliv
- att tillsyn och kontroll av särskilt farlig verksamhet genomförs
- ständig förbättring genom analys och uppföljning

En del av de olyckor och brott som sker inom kommunens geografiska område ligger dock helt utanför kommunens möjlighet att påverka. Även den upplevda oron grundar sig till del på förhållanden som kommunen har en begränsad möjlighet att påverka.

Definitioner av trygghet, säkerhet och risk

Med säkerhet avses frånvaro av oönskade händelser, skador eller andra negativa konsekvenser.

Med trygghet avses frånvaro av upplevd oro. Trygghet kan alltså uppnås dels genom att den faktiska säkerheten ökar, dels genom att åtgärder som ökar känslan av trygghet ökar.

Med risk i detta dokument avses sannolikheten för att en viss händelse inträffar och konsekvensen av att denna händelse inträffar.

Riskanalys/skyddsanalys

Riskanalysen är en av flera analyser som sammanfattar bilden av trygghet och säkerhet i Habo kommun, och som tillsammans ska leda fram till olika åtgärder. Värdering av risker inom olika olycksområden och förslag till åtgärder har genomförts i kommunens säkerhetsgrupp. I värderingen har risken ställts mot det skydd som redan finns för den enskilde, detta steg benämns också som skyddsanalys. Utifrån skyddsanalysen har sedan förslag till åtgärder arbetats fram.

De övriga analyserna redovisas i andra rapporter som tillsammans utgör kommunens risk- och sårbarhetsanalys (RSA). Riskanalysen ingår som en bilaga till kommunens risk- och sårbarhetsanalys. Riskanalysen utgår från de risker vi kan förutse utifrån händelser som har inträffat och möjliggör att vi kan jobba för att minska risken för att en händelse ska ske igen.

Hur vi än gör kommer vi inte kunna identifiera alla möjliga scenarier som kan inträffa och parallellt behöver vi jobba med att analysera de verksamheter som är kritiska för att våra skyddsvärden ska skyddas (så kallade samhällsviktiga verksamheter). Detta kommer att arbetas vidare med genom kontinuitetsanalyser, det vill säga ta reda på vad som alltid måste fungera i en verksamhet oavsett vad som händer.

Ansvar och uppföljning

Kommunstyrelsen har det yttersta ansvaret för säkerhetsarbetet. Detta gäller även samordningen av arbetet med trygghet och säkerhet inom det geografiska området Habo kommun. Varje nämnd och bolag är sedan ansvarig för säkerheten inom sitt eget verksamhetsområde. Respektive nämnd och bolag följer upp sitt trygghets- och säkerhetsarbete genom ordinarie uppföljningssystem. Säkerhetsfrågorna styrs och finansieras i enlighet med ordinarie styrmodell i kommunen.

Räddningstjänsten sammanställer och samordnar arbetet som följer av detta program och redovisar åtgärder och aktiviteter till arbetsutskottet.

Förkortningar

För de särskilda satsningarna som finns under respektive område anges förkortning för ansvarig nämnd inom parantes. Dessa nämnder är:

- Kommunstyrelsen (KS)
- Barn- och utbildningsnämnden (BUN)
- Fritids- och kulturnämnden (FKN)
- Miljönämnden (MN)
- Socialnämnden (SN)
- Byggnadsnämnden (BN)

Globala hållbarhetsmål

I enlighet med FN:s klimatmål 2030 arbetar Habo kommun för ökad Global hållbarhet. Det handlar om att skapa ett jämlikt samhälle med fokus på välbefinnande, rättvisa, makt, rättigheter och individens behov.

De tio sociala hållbarhetsmål som Habo kommun arbetar med och som är kopplade till sociala hållbarhetsmål i detta handlingsprogram är:

1. Ingen fattigdom
2. Ingen hunger
3. God hälsa och välbefinnande
4. God utbildning för alla
5. Jämställdhet
8. Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt
10. Minskad ojämlikhet
11. Hållbara städer och samhällen
16. Fredliga och inkluderande samhällen
17. Genomförande och globalt partnerskap

I Program för trygghet och säkerhet har syftet för samtliga arbetsområden kopplats samman med aktuellt globalt hållbarhetsmål.

Fallprevention

Bakgrund fallprevention

Fallolyckor är den vanligaste orsaken till skador som leder till sjukhusvård. I Sverige behöver cirka 300 000 personer varje år uppsöka specialistvård efter att ha skadats i en fallolycka. Omkring 65 000 personer skadas så allvarligt att de behöver läggas in på sjukhus och cirka 1 000 personer/år avlider till följd av en fallskada. I Habo kommun skadas i snitt 60-70 personer året så allvarligt att de behöver läggas in på sjukhus och någon person avlider varje år till följd av en fallskada. Äldre personer är överrepresenterade både bland de som dör och de som vårdas för fallolyckor. Antalet fallolyckor har minskat något de senaste åren både i kommunen och nationellt. Dock kan ökningen av den åldrande befolkningen innebära att samhällets kostnader för fallolyckor kommer att öka. De flesta fallen, speciellt bland äldre sker i hemmet. Att halka och snubbla utomhus är också vanligt, speciellt under vintermånaderna.

Av kommuninvånarna är det 31 procent oroar sig för att drabbas av en fallolycka. Siffran för riket är 36 %. Fler kvinnor än män oroar sig oftare för fallolyckor.

Syfte

Antalet fall och fallolyckor ska minska genom en säker och trygg offentlig inom- och utomhusmiljö och ett förebyggande arbete på individnivå.

Fallprevention i kommunen uppnås genom:

- att befolkningen har en god folkhälsa
- att göra riskbedömningar samt ta fram individanpassade åtgärder för äldre
- att den offentliga utomhusmiljön föregås av en god halkbekämpning, en bra belysning och minimala nivåskillnader kring trottoarer, gång- och cykelvägar samt trappor

Särskilda satsningar

Utveckla koncept för fysiska aktiviteter för äldre (SN)

Uppdrag och ansvar

Socialförvaltningen samordnar arbetet med fallprevention på socialnämndens uppdrag. Övriga berörda nämnder är: kommunstyrelsen.

Övriga aktörer

Region Jönköpings län, Habo Energi AB, räddningstjänsten, olika intresseorganisationer

Sociala hållbarhetsmål

Suicidprevention

Bakgrund suicidprevention

Suicid är ett omfattande folkhälsoproblem såväl i Sverige som i övriga världen. Ungefär var 40:e sekund tar en människa livet av sig i världen. Suicid innebär en avsiktligt självdestruktiv handling som leder till döden. Det kan liknas vid ett psykologiskt olycksfall, där individen hamnat i en situation som just då framstår som omöjlig att förändra. Varje år tar cirka 1 500 personer sitt liv i Sverige och Habo kommun har någon fullbordad suicid varje år. Suicid är den vanligaste dödsorsaken i åldersgruppen 15–44 år i Sverige. Suicidprevention bör utgå dels från ett samhällsperspektiv, dels från ett individperspektiv. I kommunen är vissa geografiska platser mer frekvent förekommande vid larm om hot om suicid. Det går däremot inte peka ut speciella platser där suicid och suicidförsök sker.

Regeringen har antagit ett program för att minska antalet självmord. Statens folkhälsoinstitut (FHI) och Socialstyrelsen i samarbete med Nationellt centrum för suicidforskning och prevention av psykisk ohälsa (NASP) har tagit fram nio nationella strategier för att nå detta mål. Habo kommun utgår från dessa nationella strategier i arbetet med suicidprevention.

Syfte

Habo kommun ska i samverkan arbeta för att minimera antalet fullbordade suicid och suicidförsök. Om någon ändå försöker ta sitt liv ska det finnas utarbetade rutiner för att på bästa sätt kunna erbjuda hjälp och stöd till den drabbade i det akuta skedet samt vid behov även dess anhöriga. Vi ska också arbeta för att öka medborgarnas skyddsfaktorer. Skyddsfaktorer kan minska en persons sårbarhet och stress till exempel genom socialt stöd och känslan av sammanhang och mening i livet. Genom utbildning kan kunskapen hos allmänheten höjas och på så vis kan risken för suicid förebyggas i ett tidigt stadi.

Suicidprevention i kommunen uppnås genom

- att det finns utvecklade rutiner och arbetssätt inför och under akuta händelser, detta genom samverkan med berörda aktörer och myndigheter
- minskad tillgänglighet till medel och metoder för suicid
- ökad kunskap och information för att förebygga suicid

Särskilda satsningar

Kartlägga befintliga satsningar kring suicidprevention/psykisk hälsa för olika riskgrupper samt eventuellt ytterligare behov (KS)

Inventera riskområden och minska tillgängligheten till medel och metoder för suicid (KS)

Öka kunskapen hos allmänheten och personal i kommunens verksamheter som möter suicidala personer genom regelbundna utbildningsinsatser och satsningar för riskgrupper vid behov (KS)

Uppdrag och ansvar

Räddningstjänsten samordnar det suicidpreventiva arbetet på kommunstyrelsens uppdrag.

Övriga berörda nämnder är: Barn- och utbildningsnämnden, socialnämnden, fritids- och kulturnämnden.

Övriga aktörer

SOS Alarm, F-samverkan, Region Jönköping, Polismyndigheten, Svenska kyrkan, Trafikverket, SPES (Riksförbundet för SuicidPrevention och Efterlevandes Stöd), andra intresseorganisationer

Sociala hållbarhetsmål

Naturolyckor

Bakgrund naturolyckor

Naturolyckor är olyckor kopplat till översvämningar, markstabilitet och värmeböljor. Om det regnar kraftigt på höjderna kan det orsaka stora vattenflöden som åstadkommer stor skada på egendom och samhällsviktiga funktioner. Habo kommun ligger i ett område där många oväder passerar, men har inte varit särskilt utsatt för exempelvis ras och skred. Kommunen har vissa riskområden och har gjort karteringar som skall arbetas vidare med då är det angeläget att fortsätta öka skyddet mot skador från naturolyckor.

Riskhänsyn i fysisk planering och åtgärder för klimatanpassning är en viktig faktor för skyddet mot naturolyckor. Arbeta med översikts- och detaljplaner innehåller hänsyn till risk för olyckor. Ras- och skredproblematiken i kommunen tas upp i återkommande karteringar och projekt som utförs av tekniska förvaltningen som sammankallande.

Olyckor till följd av naturföreteelser har alltid inträffat och kommer aldrig helt att kunna förebyggas. Klimatförändringar har också bidragit till att förutsättningarna för naturolyckor har ändrats, både i högre sannolikhet och större konsekvens. Det är därför viktigt att kommunen fortsätter att arbeta med och utveckla strategier för att minska förutsättningarna för och konsekvenserna av naturolyckor samt åtgärder för klimatanpassning.

Det är 31 procent av kommuninvånarna som oroar sig för att drabbas av naturolyckor, exempelvis stormar. Siffran för riket är 37 %.

Syfte

Omfattningen och antalet skador hos enskilda och i verksamheter till följd av naturrelaterade olyckor ska minska. Detta ska ske genom god kännedom om vilka områden som är mest utsatta för naturolyckor samt genom god planering och bra förberedelser.

Skador vid naturolyckor i kommunen motverkas genom

- mer och tillgänglig kunskap om riskerna, som grund för rätt åtgärder samt sprider det underlag och kunskap som finns internt, till andra aktörer och allmänheten
- att beakta riskerna vid ny-exploatering samt genomföra åtgärder för att minska riskerna för den befintliga bebyggelsen
- samordning av arbetet mellan inblandade aktörer
- tidiga åtgärder för att minska risken för olika typer av översvämningar, ras och skred

Särskilda satsningar

Ny inventering och prioritering av områden med risk för ras och skred (KS)

Genomföra åtgärder mot ras och skred utifrån prioriterade områden (KS)

Uppdrag och ansvar

Räddningstjänsten tillsammans med tekniska förvaltningen samt klimatanpassningssamordnare samordnar arbetet kring naturolyckor på kommunstyrelsens uppdrag.

Övriga berörda nämnder är: miljönämnden.

Sociala hållbarhetsmål

Operativ räddningstjänst

Bakgrund operativ räddningstjänst

Kommunens räddningstjänst larmas årligen till cirka 140 händelser där misstanke om att räddningstjänst enligt Lag (2003:778) om skydd mot olyckor föreligger. Avtal finns med grannkommuner och flertal myndigheter om räddningstjänstssamverkan.

Utöver detta larmas räddningstjänsten ut vid cirka 20 andra nödlägen som till exempel hjärtstopp, sjukvårdslarm och brådsökande assistans till hemtjänsten enligt olika samarbetsavtal. Räddningstjänstens resurser utgör även grunden för den infrastruktur som behövs för att hantera olika typer av kriser i kommunen. Dessutom används resurserna för fler akuta uppdrag utan att ansvaret från andra myndigheter övertas.

Stora olyckor kräver ökad förmåga till samverkan och ledning av räddningsinsatser. Dessa olyckor belastar också kommunen i sin helhet och kräver samverkan med många myndigheter och organisationer.

Förmågan till räddningsinsats beskrivs ur följande tre aspekter:

- yttäckning – hur snabbt drabbade kan få hjälp.
- insatsförmåga – vad de drabbade kan få för hjälp.
- styrkeuppbyggnad – hur snabbt resurser kan tillskapas för större olyckor.

Räddningstjänsten ska ha sådan yttäckning att det inom rimlig tid är möjligt att nå bebodda samhällen med räddningsinsats. Räddningstjänstens insatsförmåga och yttäckning utgör sedan många år tillbaka i vissa fall förutsättningar för beviljade bygglov. Detta innebär att insatsförmågan inte kan ändras utan att konsekvenserna för befintlig bebyggelse analyseras.

I delprogrammet Operativ räddningstjänst finns mer detaljerade uppgifter kring kommunens resurser, larmhantering och ledning, varning till allmänheten, samverkansavtal, hamnar och dess gränser i vatten och räddningstjänst vid höjd beredskap.

Syfte

I Habo kommun ska den enskilde få hjälp från räddningstjänsten vid olyckor och andra nödlägen inom i snitt nio minuter.

Hjälpen består dels av en första insats med en eller flera personer, dels en styrkeuppbyggnad med ytterligare enheter för möjligheten att kunna klara av en effektiv insats vid aktuell olycka.

Räddningsstyrkan i Habo kommun får minska bemanningen med högst en person på brandstationen under tio procent av årets timmar. I undantagsfall kan bemanningen minska ytterligare då bemanningen inte går att lösa inom gällande kollektivavtal.

Effektiva operativa insatser i kommunen uppnås genom:

- att samhällets insatser kompletterar den enskildes förmåga
- samverkan mellan olika hjälpinstanser
- snabbhet i larmkedjan och snabb respons
- att tillräckliga räddningstjänstresurser finns
- förmågan att följa händelser i samverkan med andra organisationer

Särskilda satsningar

Förstärka kommunens vattenresurser med en tankbil (KS)

Utveckla samverkan inom Räddningsregion Sydöstra Sverige, RSÖS, för att möta framtida krav på effektivitet (KS)

Förmågan till räddningsinsatser vid omfattande olyckor ska utvecklas vad gäller ledning och resurser. Möjligheter att ta emot nationell och internationell hjälp och stöd ska utvecklas (KS)

Uppdrag och ansvar

Kommunstyrelsen är den nämnd, och räddningstjänsten den förvaltning, som organiserar räddningstjänst som kommunen enligt Lag (2003:778) om skydd mot olyckor ska svara för.

Övriga aktörer

RäddSam F (samverkans genom avtal mellan räddningstjänsterna i Jönköpings län samt Ydre i Östergötlands län), RSöS (Räddningstjänstregion Syd östra Sverige - samverkan mellan räddningstjänsterna i Jönköping, Östergötland, Kalmar, Kronoberg och Blekinge län).

Sociala hållbarhetsmål

Brandsäkerhet

Bakgrund brandsäkerhet

Varje år inträffar cirka 20 bränder i kommunen. Detta gäller både ”brand i byggnad” och ”brand i annat än byggnad” inräknat. För riket var antalet bränder för samma år cirka 30 000. Vid jämförelse per 1000 invånare sker det 2,75 bränder eller tillbud i riket jämfört med 1,60 för kommunen. Det är svårt att se några tydliga trender, men Habo kommun ligger kvar på en rätt konstant låg nivå i förhållande till kommungruppen och riket.

De flesta byggnadsbränder inträffar i bostäder där majoriteten släcks innan räddningstjänsten kommer fram och får därför en begränsad spridning. Dock är bränder en av de risker som kan få en mycket stor konsekvens för människors liv, egendom och miljö. Under 2018 omkom 73 personer i bränder i Sverige, 48 procent av dessa var över 65 år. Det är tre gånger så många män som kvinnor som förolyckas. Många av dessa personer har varit ensamma i bostaden när branden startat och inte själva kunnat släcka eller ta sig ut. Fördjupade analyser av dödsfall vid bostadsbränder visar att, förutom män och äldre, är även de som bor ensamma, har låga inkomster, försörjningsstöd och de som är förtidspensionärer, extra riskutsatta. I områden med sämre levnadsvillkor är sannolikheten att det ska uppstå en bostadsbrand dit räddningstjänsten rycker ut fyra gånger så hög, jämfört med områden med mycket goda levnadsvillkor.

Bränder i skog och mark varierar kraftigt mellan åren och risken är främst beroende på hur lång torrperiod det varit, men även vindstyrka, antal åskoväder och luftfuktighet påverkar utfallet.

I delprogrammet Brandsäkerhet finns mer detaljerade uppgifter kring kommunens arbete med tillsyn och tillstånd enligt LSO och Lag om brandfarliga och explosiva varor (2010:1011), brandskydd i plan- och byggprocessen samt rengörings och brandskyddskontroll.

40 % av kommunens invånare oroas över att drabbas av bränder, Siffran för riket är också 40 %.

Syfte

Det ska vara tryggt att vistas i publika lokaler, på sin arbetsplats och i sin bostad. Människor ska hinna ta sig till en säker miljö i händelse av brand.

Brandsäkerhet i kommunen uppnås genom:

- att den enskilde (individ, verksamhet, fastighetsägare) har god kunskap om och tar ansvar för sin egen brandsäkerhet
- att tillsyn genomförs enligt Lag (2003:778) om skydd mot olyckor för att säkerställa ett skäligt brandskydd
- att aktivt delta och stötta enskilda och övriga förvaltningar i plan- och byggprocessen så att nya och ombyggda byggnader får ett brandskydd utifrån gällande lagstiftning

Särskilda satsningar

Tillgängliggöra information kring brandskydd och myndighetsutövning digitalt. Det vill säga göra det enklare för medborgare vid myndighetsutövning. (KS)

Påbörja inventering av generella risker kring kommunens farligt-gods-leder. Detta görs för att underlätta och likrikta riskbedömning vid nyetablering. (KS)

Kartläggning av riskområden vid skogsbrand. (KS)

Uppdrag och ansvar

Kommunstyrelsen är den nämnd, och räddningstjänsten den förvaltning, som organiserar det brandförebyggande arbetet som kommunen enligt Lag (2003:778) om skydd mot olyckor ska svara för.

Övriga aktörer

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Brandskyddsföreningen, RäddSam F

Sociala hållbarhetsmål

Vattensäkerhet

Bakgrund vattensäkerhet

Hur många som förolyckas vid vattenaktivitet varierar ofta från år till år, främst beroende på hur bra sommarvädret har varit. I Sverige drunknar cirka 100 personer varje år enligt Svenska livräddningssällskapets statistik för drunkningsolyckor. I Habo kommun har några personer drunknat under en 25-årsperiod och ett fåtal drunknar i länet varje år

I Habo finns många sjöar och vattendrag med närhet till bad, fiske och vattenaktiviteter. För att undvika risken för olyckor har en inventering av allmänna badplatser och centrumnära vattendrag gjorts och dessa platser har försetts med livräddningsutrustning. Vattensäkerhetsgruppen i kommunen ser årligen över och kompletterar med utrustning där säkerheten behöver förbättras.

Simkunnighet är den kanske viktigaste faktorn för en god vattensäkerhet. Många överskattar sin förmåga och kondition. En annan viktig faktor är nykterhet och användande av rätt skyddsutrustning vid vattenaktivitet.

I Habo oroar sig 18 procent ibland eller ofta för att drunkna. Siffran för riket är 17 %. 77 procent av kommuninvånarna oroar sig aldrig eller mycket sällan.

Syfte

Antalet drunkningar och vattenolyckor ska minska genom ett ökat flytvästanvändande, god simkunnighet, ökad uppsikt från föräldrar vid såväl inomhus- som utomhusbad och tillhandahållande samt underhåll av livräddningsutrustning på kommunal mark.

Vattensäkerhet i kommunen uppnås genom

- att kommunen bedriver simundervisning för alla elever och att simkunnigheten är hög
- föräldrar har en god uppsikt över sina barn
- möjligheten för invånare att låna/hyra flytvästar, is-säkerhetsutrustning samt tillgången av livräddningsutrustning vid vatten

Särskilda satsningar

Samtliga elever i åk 6 skall vara simkunniga enligt läroplansmålen (BUN, FKN)

Öka kunskapen hos allmänheten och personal i kommunens verksamheter genom informations- och utbildningsinsatser (BUN, FKN, RTJ)

Uppdrag och ansvar

Räddningstjänsten samordnar vattensäkerhetsarbetet på kommunstyrelsens uppdrag.

Övriga berörda nämnder är: kommunstyrelsen, barn- och utbildningsnämnden, fritids- och kulturnämnden,

Övriga aktörer

Svenska Livräddningssällskapet

Sociala hållbarhetsmål

Trafiksäkerhet

Bakgrund trafiksäkerhet

Trafikolyckor är den olyckstyp som räddningstjänsten i Habo larmas till mest. Mellan 2009 och 2019 omkom i medel 1 person årligen till följd av trafikolyckor i kommunen (både det statliga och kommunala vägnätet). Omkring 10 personer blir årligen inlagda på sjukhus till följd av trafikolyckor. Antalet personer som skadats i en olycka har varit rätt konstant de sista tio åren.

Flest dödsolyckor och svårt skadade sker på det statliga vägnätet. De flesta trafikolyckor i kommunen sker med personbilar, följt av lastbilar och moped eller cykel. I hela landet är män klart överrepresenterade i statistiken över trafikolyckor, 70 procent av dem som vårdas för skador efter trafikolyckor är män.

Delprogram för trafiksäkerhet kommer att revideras under 2021. De särskilda satsningarna kommer där att förklaras ytterligare. Dessa kommer därefter att antas av kommunstyrelsen.

Syfte

Habos kommun ska bidra till det nationella målet om att minska antalet döda i trafiken. Antalet döda och svårt skadade till följd av trafikolyckor ska i enlighet med nollvisionen minska.

Mål

Med utgångsåret 2020 ska vi uppnå

- 50 procent färre dödade i trafiken
- 25 procent färre svårt skadade
- 25 procent färre lindrigt skadade

Trafiksäkerhet i kommunen uppnås genom

- att alla trafikanter respekterar gällande bestämmelser såsom hastighet, bältesanvändning och trafiknykterhet
- att trafikanter syns bra i mörker och att reflexsamt hjälmanvändningen är hög

- att trafikmiljön utformas och underhålls för att uppnå hög säkerhet
- ett aktivt arbete med information och beteendepåverkan, särskilt bland ungdomar
- att driva ett aktivt analys- och olycksundersökningsarbete i syfte att hitta och, om möjligt, åtgärda återkommande risker i trafiken

Särskilda satsningar

Hastighetsefterlevnad på det kommunala vägnätet (KS)

Säkra gång- och cykelpassager (KS)

Säkra korsningar för biltrafiken (KS)

Drift och underhåll av gång- och cykelvägar (KS)

Vinterväghållning av huvudnät för gående och cyklister (KS)

Barmarksunderhåll av huvudnät för gående och cyklister (KS)

Beteendepåverkande insatser (KS)

Uppdrag och ansvar

Kommunstyrelsen ansvarar för trafiksäkerhetsarbete på det kommunala vägnätet, samverkar med trafiksäkerhetsorgan och information till allmänhet. De samordnar även lokala insatser och initiera och stödjer trafiksäkerhetsundervisning i skola, förskola och övrig fortbildning. Kommunstyrelsen genom Tekniska förvaltningen ansvarar för trafiksäkerhetsarbetet genom drift och underhållsåtgärder.

Övriga aktörer

Räddningstjänsten, Trafikverket, Polismyndigheten, NTF

Sociala hållbarhetsmål

Krisberedskap och civilt försvar

Bakgrund krisberedskap och civilt försvar
Samhällets krisberedskap ska upprätthålla de grundläggande och samhällsviktiga funktionerna även vid en svår påfrestning. Arbetet delas in i förebyggande sårbarhetsreducerande åtgärder, en krishanteringsförmåga när något omfattande väl händer och en utvärdering av händelsen.

Staten, företräd av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) har tecknat en överenskommelse som reglerar uppgifter för kommunernas arbete med krisberedskap under perioden 2019-2022.

Kommuner, länsstyrelser, SKR och MSB ska genom nära samarbete arbeta för att öka samhällets krisberedskap på lokal nivå.

Utöver överenskommelsen om krisberedskap finns också en överenskommelse mellan MSB och SKR gällande civilt försvar. Enligt denna ska kommunen höja kunskapen hos berörda aktörer gällande totalförsvar, arbeta med säkerhetsskydd samt påbörja krigsorganisation och krigsplacering av egen personal.

I delprogrammet Krisberedskap och civilt försvar finns mer detaljerade uppgifter kring styrning av arbetet med krisberedskap i kommunala förvaltningar och bolag, samhällsviktiga verksamheter i det geografiska området, krisledningsnämnd samt lokal samverkan.

Syfte

Samhällets krisberedskap ska finnas för att skydda människors liv och hälsa, värna samhällets funktionalitet och upprätthålla grundläggande värderingar, demokrati, rättssäkerhet samt mänskliga fri- och rättigheter.

God krisberedskap i kommunen uppnås genom

- att samtliga hushåll själva tar ansvar för sin hemberedskap för att hantera tillfälliga bortfall av el, data, telefoni och vatten i upp till en vecka
- att drabbade och särskilt utsatta grupper får stöd av samhället vid en kris

- att arbetsgivare och verksamhetsansvariga har väl utarbetade handlingsplaner för en krissituation
- samverkan med civilsamhället och näringslivet
- planering för att kunna upprätthålla samhällsviktig verksamhet
- tillgång till nödvatten
- tillgång till trygghetspunkter med möjlighet till information och stöd vid en allvarlig händelse

Särskilda satsningar

Öka kommunens förmåga att upprätta och driva trygghetspunkter (KS)

Öka kommunens förmåga att driva samhällsviktig verksamhet med hjälp av reservkraft samt säkerställa tillgång till bränsle för elverk och fordon upp till en vecka (KS)

Planera för anpassad reservkraft (fast eller mobil) vid nyproduktion av kommunala boenden (KS, SN)

Stärka kommunens förmåga avseende säkerhetsskydd och påbörja arbetet med kommunens krigsorganisation (KS)

Öka kommunens förmåga till ledning, samordning och kommunikation vid kriser (KS)

Uppdrag och ansvar

Räddningstjänsten samordnar krisberedskapsarbetet på kommunstyrelsens uppdrag. Övriga berörda är: kommunens samtliga nämnder, förvaltningar och bolag.

Övriga aktörer

Habos Energi AB, Civilsamhället (aktörer inom livsmedelsförsörjning, energi, telecom, transport med flera), F-samverkan, andra frivilligorganisationer

Sociala hållbarhetsmål

Internt skydd

Bakgrund internt skydd

Kommunen ska ha förmåga att möta störningar och hot i de egna verksamheterna vilket är grunden till varför kommunen aktivt ska arbeta med det interna skyddet.

I arbetet med det interna skyddet har varje förvaltning huvudansvaret för säkerheten inom sitt verksamhetsområde och ska därför tillse säkerheten för de anställda, andra som omfattas av verksamheten, miljön och kommunens egendom. Dessutom ska kommunen arbeta med riskspridning, bland annat genom ett gott försäkringsskydd.

Försäkring innebär en ömsesidig finansiell riskfördelning mellan ett antal verksamhetsområden eller ett erbjudande om skydd mot de finansiella konsekvenserna till följd av en skada.

Syfte

Kommunens arbete med internt skydd ska syfta till att begränsa risker och undanröja hot och på så sätt skydda medarbetare, fastigheter och verksamheter mot fysisk och ekonomisk skada.

Ett internt skydd i kommunen uppnås genom

- att varje förvaltning och bolag tar eget ansvar och har rätt kompetens för att förhindra och agera vid olyckor och skador, detta innebär att verksamheten har god kännedom om det systematiska säkerhetsarbetet vilket exempelvis innefattar kontinuerlig utbildning för personal inom brandskydd, första hjälpen etc., översyn av eget försäkringsskydd och ett aktivt systematiskt brandskyddsarbete (SBA)
- ett skade- och incidentrapporteringsystem där verksamheterna rapporterar skador så att kommunen ska ha en samlad bild att vidta åtgärder från
- att aktivt och kontinuerligt se över behovet av väktar- och kamerabevakning
- tydliga regler och rutiner kring passagesystem och larm

- att förebygga och hantera hot och våld mot förtroendevalda och personal inom kommunen
- tydliga regler och rutiner för att förhindra internt brott
- ett gott arbetsklimat samt noggranna rekryteringar
- ett aktivt arbete med informationssäkerhet

Särskilda satsningar

Genomföra en genomlysning av kommunens arbete med det interna skyddet för att ytterligare förstärka förmågan att hantera störningar och hot i verksamheten (KS)

Uppdrag och ansvar

Räddningstjänsten och tekniska förvaltningen samordnar arbetet med internt skydd på kommunstyrelsens uppdrag. Övriga berörda är: kommunens samtliga nämnder, förvaltningar och bolag.

Övriga aktörer

Bevaknings- och kameraövervakningsföretag, försäkringsbolag, SOS Alarm, Polismyndigheten

Sociala hållbarhetsmål

Brottsprevention

Bakgrund brottsprevention

Habo kommun präglas av en generellt låg brottslighet. Några områden har analyserats ihop med polismyndigheten att ha särskilt fokus på. Det brottsförebyggande arbetet omfattar arbete bland barn och ungdomar, fysiska trygghetsåtgärder, åtgärder som fastighetsägare vidtar, arbete på individnivå samt genom kommunens myndighetsutövning. Arbetet bedrivs i nära samverkan med polisen.

Inom arbetsområdet finns tre fokusområden.

1. Ungdomskriminalitet med inriktning (narkotika, ringa stöld, skadegörelse, trafik)
2. Brott i nära relation
3. Bostadsinbrott

1. Narkotikafri miljö för barn och ungdomar

Polisen har underrättelseinformation avseende narkotika i Habo kommun. Den vanligaste formen av narkotika är cannabis följt av amfetamin och kokain. Det förekommer även information om försäljning och bruk av dopingmedel, läkemedel och syntetiska droger, dock i betydligt mindre omfattning.

Skadegörelse och ringa stöld

Antalet anmälningar om skadegörelse och stöld i Habo kommun har minskat de senaste fem åren. Enligt anmälningsstatistiken utgör skadegörelse på busskurer och annat glaskross den största andelen. Ett antal anmälningar kommer också in på invändig skadegörelse, klotter och brandtillbud. De flesta anmälningar rör skolbyggnader och skolgårdar.

Trafikrelaterad buskörning

Habo har fortsatt haft problem med buskörning i centralorten. Stort fokus har legat på trafikkontroller med hastighets- och fordonskontroller. Platser och tider är kartlagda till viss del och informationsutbyte sker kontinuerligt mellan kommun och polis.

2. Brott i nära relation

Habo kommun har valt brottskategorin då vi tror det finns ett stort mörkertal och kommunens SSG grupp

har vittnat om att många far illa i hemmen, utmaningen består i att få utsatta människor, främst kvinnor att känna stöd och våga anmäla brotten för att bryta en negativ våldsspiral.

3. Bostadsinbrott

Habo är inte en särskilt utsatt kommun för bostadsinbrott, men inbrott är ett brott som många oroar sig för att drabbas av. Arbetet med grannsamverkan och ett fortsatt aktivt polisiärt arbete är viktigt för att minska antalet brott ytterligare. Bedrägeribrotten mot äldre och som sker på allt fräckare sätt telefonledes eller via personbesök bör också hållas extra uppmärksamhet på.

Vad behöver kommunen arbeta med?

För att förstå varför de olika problemen finns, hur de uppstår och hur kommunen behöver arbeta så måste det först identifiera bakomliggande orsaker. Därefter finns möjlighet för kommunen att vidta rätt åtgärder för rätt problem och på så sätt få effekt.

Det finns även en viktig fråga kring trygghetsaspekten. Generellt är äldre personer utsatta för färre brott än yngre personer, men ändå känner de en högre grad av otrygghet. Äldre är särskilt sårbara för vissa typer av brott, till exempel brott där gärningspersoner utnyttjar såväl fysisk svaghet som ovanan för de äldre att hantera digitala tjänster. Vissa brott kan också få särskilt allvarliga konsekvenser. Därför är det viktigt att uppmärksamma och förebygga brott mot äldre. Det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet bör också inriktas mot att minska utsattheten, minska konsekvenserna när äldre väl utsatts för brott, samt minska oro och öka tryggheten för denna grupp.

Syfte

Habo kommun ska, i syfte att minska brottsligheten och öka tryggheten, samverka med berörda aktörer. Det brottsförebyggande arbetet ska vara kunskapsbaserat och utgå från gemensam lägesbild, orsaksanalys, åtgärder och uppföljning.

Brottsprevention i kommunen uppnås genom

- att trygghetsskapande åtgärder finns med i samhällsplaneringen
- att genomföra tidiga insatser vid tecken på kriminalitet samt minska narkotikaanvändningen
- snabb återställning och sanering efter skadegörelse och klotter
- information till enskilda om vilka preventiva åtgärder som kan göras för att undvika stöld och inbrott
- att arbeta med inkludering och integration

Särskilda satsningar

Utveckla det strategiska brottsförebyggande arbetet med arbetsmetoder som innebär att en gemensam lägesbild och orsaksanalys ligger till grund för åtgärder (KS)

Vidareutveckling och uppföljning av medborgarlöften (KS)

Uppdrag och ansvar

Räddningstjänsten samordnar det brottsförebyggande arbetet på kommunstyrelsens uppdrag. Övriga berörda nämnder är: barn- och utbildningsnämnden, kultur- och fritidsnämnden, tekniska nämnden, socialnämnden

Övriga aktörer

Polismyndigheten, Lokala brottsförebyggande rådet, Länsstyrelsen, Civilsamhället

Sociala hållbarhetsmål

HABO KOMMUN

Box 212 • 566 24 Habo • 036-442 80 00 • info@habokommun.se • www.habokommun.se